

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

151

Vragen van het lid **Joldersma** (CDA) aan de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *QAT*. (Ingezonden 19 augustus 2003)

1
Hebt u kennisgenomen van de uitzending van Twee Vandaag¹ over de overlast rond qat-gebruik van Somaliërs in onder andere Tilburg?

2
Is het voor de bestrijding van de overlast rond gebruik en handel in qat, nodig het middel op te nemen in de lijsten van verboden middelen van de Opiumwet of kan deze overlast ook worden bestreden via bijvoorbeeld de voorschriften voor het handhaven van de openbare orde in de gemeente via de gemeentelijke politieverordening?

3
Hoe beoordeelt u de schadelijkheid van het gebruik van qat en is dit een reden om qat op te nemen in de lijsten van verboden middelen van de Opiumwet?

4
Wat is uw oordeel over het voorstel om particuliere qat-huizen waarin qat wordt gebruikt en/of verhandeld toe

te staan of om gebruiksruidten voor qat op te richten teneinde de overlast te bestrijden?

¹ Twee Vandaag, 13 augustus jl.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Justitie), mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Ontvangen 13 oktober 2003), zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 1893, vergaderjaar 2002–2003.

1
Ja.

2
Qat is een genotmiddel dat een relatief beperkte, cultureel bepaalde gebruikersgroep kent. Qatgebruik komt onder de Somalische gemeenschap voor die in een aantal Nederlandse steden verblijven. Dit blijkt uit een quick scan die door het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM)¹ is uitgevoerd naar aanleiding van berichten rond qat. Volgens het CAM gaat het bezoek aan qathuizen vaak gepaard met overlast. Overlast rond het gebruik van en handel in qat kan door gemeenten onder meer worden bestreden door voorschriften voor handhaving van de openbare orde in de Algemene Plaatselijke

Verordening. Het gaat dan doorgaans niet om voorschriften die speciaal ten aanzien van qat zijn opgenomen, maar om voorschriften die zich richten op bestrijding van overlast en schending van de openbare orde in het algemeen. In de model-APV van de VNG, die door veel gemeenten is overgenomen, is daarnaast ook een artikel inzake een verbod op straathandel in drugs of daarop gelijkende waar opgenomen. Ook heeft de burgemeester op grond van artikel 174a van de Gemeentewet de bevoegdheid een woning te sluiten, indien door gedragingen in de woning de openbare orde rond de woning wordt verstoord. Naast het toepassen van regelgeving, zal samengewerkt kunnen worden met andere partijen, zoals woningcorporaties. Indien er sprake is van overlast door qat-gebruikers vanuit huurwoningen van corporaties, kunnen afspraken worden gemaakt over de bestrijding van deze overlast.

Gelet op het sterk lokale karakter is het ook het meest aangewezen dat deze lijn van bestuurlijke handhaving wordt toegepast. Met het oog daarop is het niet aan de orde om met betrekking tot de bestrijding van overlast rondom qatgebruik en -handel het middel qat op de lijsten behorende bij de Opiumwet te

plaatsen (zie ook het antwoord op vraag 3).

3

De schadelijkheid van qat is beperkt en vormt geen reden om de plant zelf op te nemen in de Opiumwet. Qat is lichamelijk niet of nauwelijks verslavend. Tolerantie treedt niet op en acute medische problemen komen zelden voor. Bij chronisch gebruik van grote hoeveelheden kan een aantal lichamelijke en psychische bijwerkingen optreden.

In de quick scan over qat concludeert het CAM, dat problematische qatgebruikers vooral gekenmerkt zijn door sociaal-maatschappelijke en financiële problemen. Het is niet zozeer het middel zelf dat problemen of risico's ten aanzien van de gezondheid oplevert. Vanuit gezondheidsoverwegingen is het daarom niet nodig om qat op de lijsten behorend bij de Opiumwet te plaatsen. Om problematisch gebruik te voorkomen, is meer effect te verwachten van preventie en hulpverlening bij de sociale problematiek van de gebruikers.

4

De burgemeester is op grond van artikel 172 Gemeentewet verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde in zijn gemeente. De wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven, vindt plaats op lokaal niveau in overleg met politie en Justitie in de lokale driehoek. De burgemeester heeft de mogelijkheid om gebruik en/of handel vanuit particuliere huizen aan te pakken, indien er sprake is van overlast. Indien op lokaal niveau wordt geoordeeld dat het ter bestrijding van de overlast en gevoelens van onveiligheid bij omwonenden, opportuun is ruimten in te richten waar degenen die willen gebruiken dit kunnen doen, kan de gemeente hiertoe besluiten. Tilburg is onder voorwaarden bereid om op initiatief van de Somalische gemeenschap een qatgebruiksruimte in te richten.

¹ Het CAM is ondergebracht bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg en voert multidisciplinaire risicoschattingen uit van (nieuwe) drugs en adviseert over de ernst van de gezondheids- en andere risico's en over gewenste controlemaatregelen.